

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Deđerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/IH/SER/TR

Faaliyet 2.2.2. Tek Kullanımlık Plastikler ve Deniz plerine İlişkin Yol Haritası alıştayı

Erwin Annys, Destek ve Yürütme Birimi
İstanbul
6-8 Mart 2024

EUROPEAN CHEMICALS AGENCY

Ürünler'e kasıtlı olarak eklenen mikroplastikler - REACH kısıtlama maddesi 78

DEEP projesi Çalıştayı

6 Mart 2024

Erwin Annys

Destek ve Yürütme Birimi

Avrupa Kimyasallar Ajansı

Amacımız ve vizyonumuz

AMACIMIZ

Kimyasal güvenliği için yaptığımız çalışmalarla insan sağlığını ve çevreyi koruyoruz

VİZYONUMUZ

Bilim, işbirliđi ve bilgi yoluyla kimyasal güvenlik

Anahatlar

- Sentetik polimer mikropartiküllerle ilgili endişeler
- REACH Kısıtlama prosedürüne hızlı bir bakış
- REACH Kısıtlama Maddesi 78: Hükümlerin ve uygulamanın anlaşılması
- Kısıtlama maddesi 78'e ilişkin Referans Dokümanlar

Sentetik polimer
mikropartiküllerle ilgili
endişeler

Sentetik polimer mikropartiküller nelerdir?

Mikroplastikler küçük, genellikle mikroskobik boyuttaki, katı plastik parçacıklardır

Balık ve kabuklu deniz ürünleri de dahil olmak üzere hayvanların içinde birikirler ve sonuç olarak insanlar tarafından da gıda olarak tüketilirler.

Çöp veya araba lastikleri gibi daha büyük nesnelere parçalandığında veya aşındığında çevremize karışırlar

Kasıtlı olarak nelere eklenir?

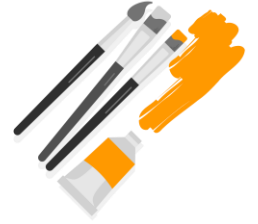
Gübreler

Bitki koruma ürünleri

Kozmetikler

Boyalar

Ev tipi ve endüstriyel
deterjanlar

Temizlik ürünleri

Simler

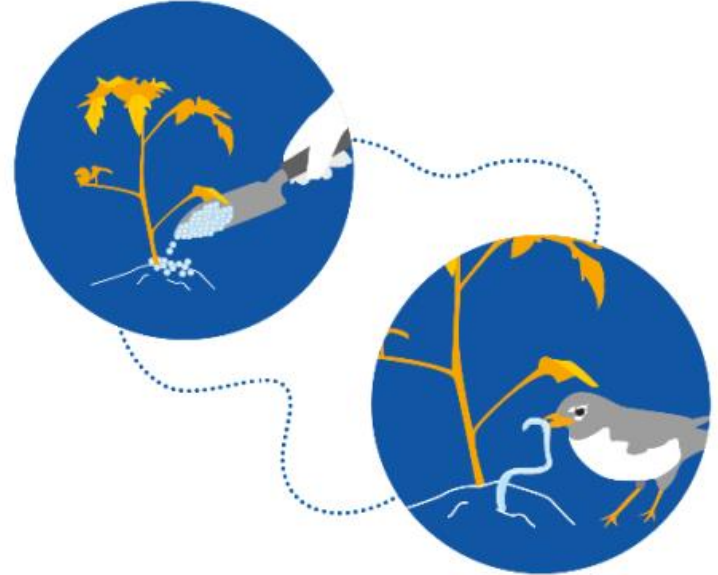
...ve daha niceleri

Sentetik polimer mikropartiküller neden bir problem oluşturmaktadır?

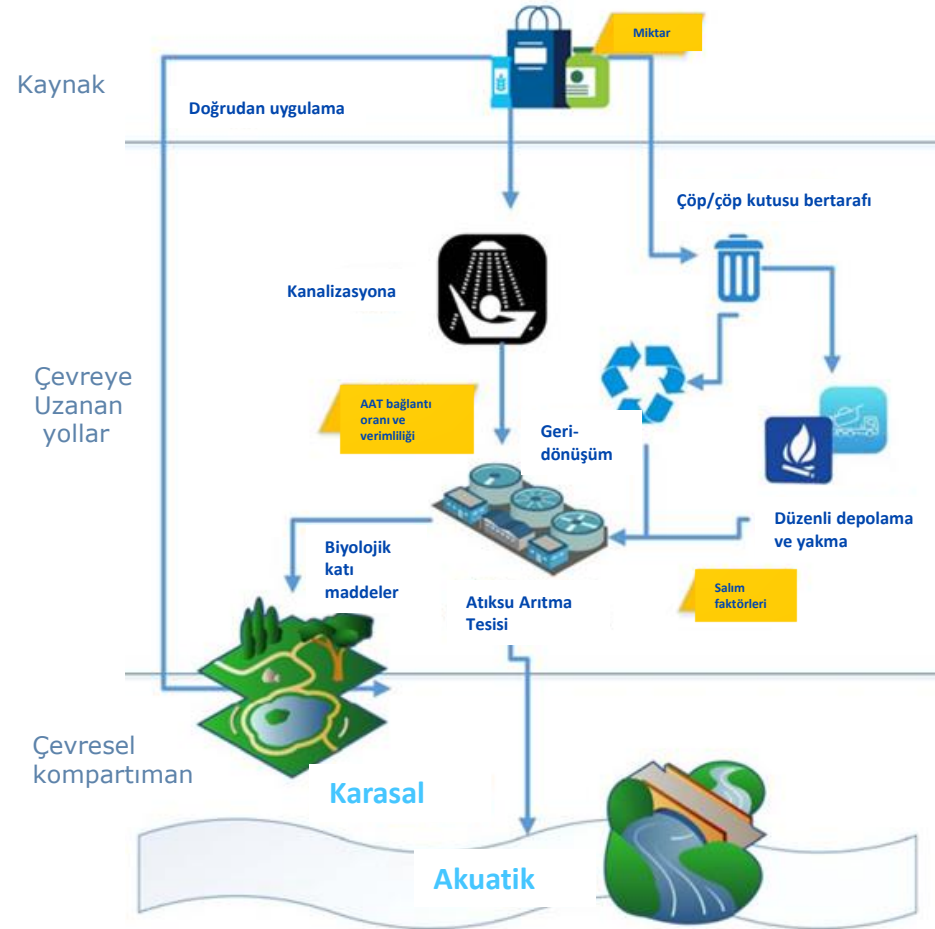
Sentetik polimer mikropartiküller çevresel (biyolojik) bozunmaya karşı çok dayanıklıdır

Teorik olarak 'nanoplastik' partiküller yoluyla gittikçe daha küçük partiküllere parçalanarak çevrede aşamalı olarak (biyolojik olarak) bozunurlar.

Serbest bırakıldıktan sonra çevreden uzaklaştırılmaları neredeyse imkansızdır.

Sentetik polimer mikropartiküller neden bir problem oluşturmaktadır?

Mikroplastikler deniz, tatlı su ve karasal ekosistemlerin yanı sıra gıda ve içme suyunda da bulunmuştur.

Laboratuvar çalışmalarında mikroplastiklere maruz kalma, canlı organizmalar üzerinde bir dizi olumsuz (eko)toksik ve fiziksel etkiyle ilişkilendirilmiştir.

Her yıl yaklaşık **42.000 ton** mikroplastik çevreye karışmaktadır

REACH Kısıtlama Prosedürü

Kısıtlama prosedürü

- İnsan sağlığını ve çevreyi kimyasal risklerden korumak
 - Yeterince kontrol edilmeyen bir riskin ele alınması
 - AB çapında eylemin gerekli olduğu yerler
 - Diğer REACH ve AB süreçleri için güvenlik ağı
- Genellikle bir maddenin üretimini, piyasaya sürülmesini veya kullanımını sınırlar veya yasaklar (bir karışım/madde içinde de dahil olmak üzere)
- Teknik önlemler veya etiketleme gereklilikleri gibi özel koşullar belirleyebilir
- Dosya Göndericisi Üye Ülke(ler) veya ECHA olabilir

Kısıtlama süreci

Aşama I Bir kısıtlama teklifinin hazırlanması ve sunulması

- Kısıtlama sürecinin başlatılması
- Kısıtlama teklifi sunma niyetinin bildirilmesi
- Niyetlerin Kaydı
- Kısıtlama dosyasının hazırlanması
- Teslim ve uygunluk kontrolü

Aşama II-A İstişareler

- Kısıtlama raporuna ilişkin istişare
- SEAC'ın (Sosyo-ekonomik Analiz Komitesi) taslak görüşüne ilişkin istişare

Aşama II-B Görüş geliştirme

- Forumun önerileri
- RAC'ın (Risk Değerlendirme Komitesi) görüşü
- SEAC'ın görüşü

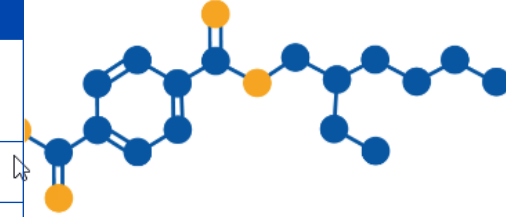
Aşama III Karar ve takibi

- Kısıtlamaya ilişkin Komisyon kararı
- Kısıtlamaya uyum
- Kısıtlamanın yürürlüğe konması

echa.europa.eu/restriction-process

Mikroplastik kısıtlaması - Zaman çizelgesi

Görev	Zamanlama
Kısıtlama dosyası hazırlama niyeti	17/01/2018
Kanıt için çağrı	01/03-01/05/2018
Paydaşlarla çalıştay	30-31/05/2018
Ek XV dosyasının sunulması	11/01/2019
RAC (Risk Değerlendirme Komitesi) Görüşü/Taslağı SEAC (Sosyo-Ekonomik Analiz Komitesi) Görüşü	Haziran 2020
COM'a gönderilen nihai görüş	Şubat 2021
Kısıtlama Taslağı	30/8/2022
Kısıtlama kabul edildi	25/9/2023
Kısıtlamanın yürürlüğe girişi	17/10/2023

Küçük parçacıklar üzerinde büyük eylemler

MİKROPLASTİK KİRLİLİĞİNİN AZALTILMASI

Mikroplastikler çok küçük katı parçacıklardır. Örneğin araba lastikleri aşındığında veya bunları içeren ürünleri kullandığımızda çevreye salınmaktadırlar.

REACH Kısıtlama Maddesi 78:
Hükümlerin ve uygulamanın
anlaşılması

REACH Kısıtlama maddesi 78 neyi amaçlamaktadır

Kasıtlı olarak eklenen mikroplastiklerin düzenlenmesi:

- Kendilerini mikroplastik olarak tanımlayan özel koşulları karşılayan polimerler
- Kullanımlarının çevreye mikroplastik salımına yol açabileceği durumlar.

Mikroplastiklere ilişkin kısıtlama - kapsam

Komisyon Tüzüğü (AB)2023/2055
Yürürlüğe Giriş: 17/10/2023

Kapsam: Sentetik polimer
mikropartiküller:

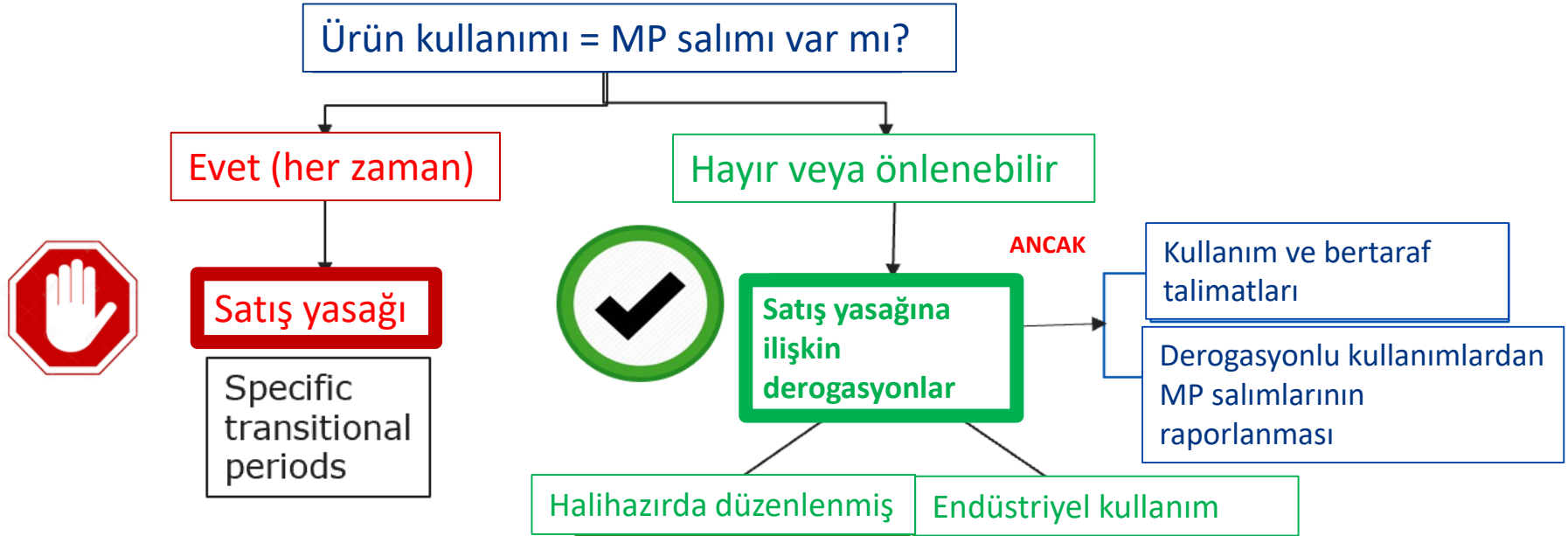
- ❑ Katı olan polimerler
- ❑ Ağırlıkça \geq %1 w/w partiküller halinde bulunanlar
- ❑ Parçacıkların tüm boyutları \leq 5 mm veya
- ❑ Lif benzeri partiküller \leq 15 mm

Ağırlıkça \geq %0,01 konsantrasyonda
piyasaya sürülemeyenler

- ❑ Kendi başına maddeler olarak
- ❑ Aranılan bir özelliği kazandırmak için mevcut olan karışımlarda

Kısıtlamanın genel mantığı

- Genel bir geçiş süresi yok
- Piyasadaki ürünler piyasada kalabilir

Kısıtlama - geçiş süreleri

Kokuların
enkapsülasyonunda
kullanım: **17/10/2029**

'durulanan' ürünler:
17/10/2027

Dudak ve tırnak
ürünleri ve makyaj
malzemeleri:
17/10/2035

Durulanmayan ürünler:
17/10/2029

Deterjanlar vb.:
17/10/2028

Tıbbi cihazlar:
17/10/2029

Gübreleme ürünleri:
17/10/2028

PPP ve biyositler:
17/10/2031

Tarım ve bahçecilik:
17/10/2028

Granül dolgu:
17/10/2031

Kısıtlama - derogasyonlar

Tek başına veya karışım halindeki mikroplastikler için özel derogasyonlar uygulanmaktadır:

- ✓ Endüstriyel tesislerdeki kullanım **alanları**
- ✓ **Halihazırda düzenlenmiş olan** kullanımlar
 - ✓ tıbbi ürünler
 - ✓ AB gübreleme ürünleri
 - ✓ gıda ve gıda katkı maddeleri
 - ✓ İn vitro teşhis cihazları
- ✓ Mikropartiküller aşağıdaki şekillerde kullanıldığında **salımlar önlenir**:
 - ✓ teknik yöntemlerle içerildiklerinde veya
 - ✓ katı bir matris içerisine kalıcı olarak dahil edildiklerinde; veya
 - ✓ amaçlanan son kullanım sırasında mikropartiküllerin özellikleri değiştirildiğinde

Kısıtlama - diğer gereklilikler

Bilgi	Tarih
DU (depleted uranium/düşük yoğunluklu uranyum) salınımlarının nasıl önleneceğine ilişkin kullanım ve bertaraf talimatları; Açıklama Miktar veya konsantrasyon Polimerin Kimliği Etiket, ambalaj, ambalaj broşürü veya SDS (güvenlik bilgi formu) üzerinde metin veya piktogram olarak	17 Ekim 2025
Endüstriyel kullanımlar ve halihazırda düzenlenmiş olan kullanımlar için kullanım ve bertaraf talimatları	17 Ekim 2026
Geçiş dönemindeki kullanımlar için açıklama	17 Ekim 2031 - 16 Ekim 2035
ECHA'ya raporlama: Polimerlerin kullanım tanımı / kimliği Çevreye salınan miktarlar /yıl	2026/2027
Test gereklilikleri (Ek 15 ve 16'da bozunabilirlik ve çözünürlük)	

Mikroplastikler üzerinde kısıtlamalar - örnekler

Uygulama - Mevcut durum

25 Eylül 2023 tarihinde kabul edilmiş, 27 Eylül'de [Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde](#) yayınlanmıştır.

Piyasaya arz yasağı 17 Ekim 2023 tarihinden itibaren sentetik polimer mikropartiküller (SPM) ve bunları içeren ürünler için aşağıdaki haller dışında geçerlidir:

- polimerler inorganik, doğal, biyolojik olarak parçalanabilir veya suda çözünebilirse (kapsam dışı)
- ürünler REACH kapsamındaki maddeler olarak kabul edilmişse

Yürürlüğe girdiğinde halihazırda piyasada bulunan SPMler(synthetic polymer microparticles/sentetik polimer mikropartiküller)/SPM'li ürünler piyasada kalabilir ve satışa devam edebilir.

Uygulama - yürürlüğe giriş

Bazı paydaşlar, plastik simlerin belirli kullanımlarına yönelik kısıtlamanın hemen uygulanması karşısında şaşkınlığa uğradı

Üye Ülkeler, ECHA ve Avrupa Komisyonu tarafından alınan soruların olağanüstü hacmi - çoğunlukla simler ve simli ürünler (süslemeler, oyuncaklar) hakkında

Üye Ülkelerle birlikte hazırlanan [açıklama kılavuzları](#) Komisyon tarafından yayınlanacaktır

Başvuru Dokümanları

Başvuru Dokümanları - ECHA Web Sayfası

- ✓ Bu kısıtlama maddesiyle ilgili tüm dokümanlar, [sonuçlanana kadar Kısıtlama Niyetleri Sicilinde mevcuttur](#)
- ✓ ECHA, mevzuat güncellemeleri ve ilgili kaynaklar da dahil olmak üzere mikroplastikler hakkında kapsamlı bilgiler sunan [bu konuya ayrılmış bir web sayfasına](#) sahiptir.
- ✓ ECHA, konuyla ilgili açıklamalar için [bir iletişim formu](#) da sunmaktadır.

Başvuru Dokümanları - Avrupa Komisyonu Web Sayfası

- ✓ Mikroplastik kısıtlamasına ilişkin [web sayfası](#)
 - ✓ Yürürlük tarihleri ve uyum gerekliliklerine ilişkin bilgileri içermektedir
- ✓ Avrupa Komisyonu'nun web sitesinde Sorular ve cevaplar için [özel bir bölüm](#) bulunmaktadır
 - ✓ Paydaşlara düzenleyici çerçeveye ilişkin açıklamalar sunmaktadır

Sonuçlar

- ✓ Kısıtlama, ürünlerde mikroplastik kullanımını düzenleyerek çevre kirliliğini ve ilgili riskleri azaltmayı amaçlamaktadır.
- ✓ Madde 78 özellikle sentetik polimer mikropartiküllerin (yaygın olarak "mikroplastikler" olarak bilinir) kısıtlanmasına odaklanmaktadır:
 - ✓ Kısıtlama, çevresel etkilerini hedef alarak ürünlere kasıtlı olarak eklenen mikroplastikleri kapsamaktadır.
 - ✓ Kozmetik ve deterjanlar gibi belirli kullanımlar için belirli muafiyetler ve geçiş dönemleri mevcuttur.
 - ✓ İnorganik, doğal, biyolojik olarak parçalanabilen veya çözünebilir mikropartiküller kısıtlama kapsamı dışındadır.

Teşekkür ederim

echa.europa.eu/subscribe

 Bizimle iletişime geçin

echa.europa.eu/podcasts

Avrupa Kimyasallar Ajansı

[@one_healthenv_eu](https://www.instagram.com/one_healthenv_eu)

[@EU_ECHA](https://twitter.com/EU_ECHA)

[@EUECHA](https://www.facebook.com/EUECHA)

[EUchemicals](https://www.youtube.com/EUchemicals)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Teşekkürler.

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre

@turkiyedonguselekonomi

@ipa.cevre

@trdonguseleko

@ipacevre

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA evre/Environment TÜRKİYE

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA evre

dongusel.csb.gov.tr